

Was-wordttabel Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2027

Het doel van deze was-wordttabel is om de lezer die bekend is met het ontwerp Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2027 in staat te stellen om zich snel te informeren over wat tekstueel nieuw is in het definitieve Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2027. De wijzigingen aan de kaarten worden hier niet behandeld, hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Beantwoording.

Was (ontwerp NBP27)	Wordt (definitief NBP27)
<p>3.5 Indienen van aanvragen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer</p> <p>De gebiedsafbakening en de contactgegevens van de acht Agrarische collectieven in Zuid-Holland staan op https://boerennatuur.nl/collectieven/ .</p>	<p>3.5 Indienen van aanvragen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer</p> <p>De gebiedsafbakening en de contactgegevens van de zeven Agrarische collectieven in Zuid-Holland staan op https://boerennatuur.nl/collectieven/ .</p>
<p>4 Toetsingskader subsidiëring natuur- en landschapsbeheer</p>	<p>4 Toetsingskader subsidiëring natuur- en landschapsbeheer</p> <p>Specifiek voor de inzet van de extra middelen vanuit LVVN voor uitbreiding ANLb in 2027 (de zogenaamde <i>groeimiddelen</i>) binnen prioritaire gebieden worden landelijk uniforme beoordelingscriteria uit de Leidraad 2.0 opgenomen. Voor de inzet in en rondom stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden sorteren we daarmee voor op het nemen van maatregelen rondom de N2000-gebieden en te verwachten opgaven uit de NHV. De beoordelingscriteria kunnen, indien van toepassing, worden opgenomen in de leefgebieden open akkerland, dooradering en open grasland (indien geen kerngebied voor de Grutto) en de categorieën water en klimaat.</p> <p>De Groeimiddelen 2027 binnen prioritaire</p>

	gebieden worden uitgewerkt in paragraaf 4.6.
	<p>Boxtekst: Groeimiddelen 2027</p> <p>4.6 Groeimiddelen 2027 binnen prioritaire gebieden Voor de inzet van de groeimiddelen in 2027 in prioritaire gebieden volgens Leidraad 2.0 wordt een set aan inhoudelijke eisen gehanteerd, waarmee wordt toegewerkt naar een groter aandeel geconcentreerd zwaar beheer in deze gebieden. Deze prioritaire gebieden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerngebieden voor de Grutto - In en rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. <p>Deze prioritaire gebieden zullen worden uitgewerkt in paragraaf 4.6.1 en 4.6.2.</p> <p>4.6.1 Kerngebieden voor de Grutto Het betreft de leefgebieden voor de grutto, waaronder in ieder geval;</p> <ul style="list-style-type: none"> • concentratiegebieden voor de grutto zoals benoemd in het concentratiegebiedenrapport van SOVON; • Aanvalsplan Grutto gebieden; • Gebieden rondom de 25 bestaande VR-gebieden waaraan instandhoudingsdoelen voor de grutto worden toegevoegd. <p>Voor kerngebieden voor de grutto behouden we de huidige inhoudelijke eisen zoals de provincies in de Natuurbeheerplannen hebben beschreven in het kader van Aanvalsplan Grutto (passend bij leefgebied open grasland) en ligt de nadruk op het verzwaren van het beheer binnen het gebied. Wij adviseren de aanbevelingen uit de ecologische evaluatie over de inzet van voldoende zwaar beheer hierin mee te nemen. Daarbij ligt de nadruk op het verzwaren van het beheer binnen de grutto gebieden. Dat betekent dat voor de groei</p>

	<p>van de staat van instandhouding een forse inzet gewenst is (minimaal ca 65 ha aaneengesloten beheer waarvan de helft (50%) moet bestaan uit zwaar beheer).</p> <p>4.6.2 In en rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden</p> <p>Het betreft landbouwgrond in en rondom stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, inclusief bovenstrooms en aangrenzend gelegen beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden. Indien deze leefgebieden zijn begrensd als open akkerland, dooradering of open grasland (indien geen kerngebied voor de Grutto) dan gelden de volgende richtinggevende landelijke uniforme criteria voor beoordeling van de gebiedsaanvragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Clusters van minimaal 100 ha (robuust genoeg); ▪ Minimaal 10% (zware) beheermaatregelen¹ binnen het cluster: <ul style="list-style-type: none"> ○ De verhouding van de inzet van de beheermaatregelen wordt gericht op de specifieke doelstellingen in het gebied en synergie tussen de betreffende leefgebieden/categorieën; ○ Bij voorkeur toepassing van volveldse maatregelen; ○ Beperkte toepassing van drijf- en kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen. <p>Ook voor de categorieën water en klimaat kan beheer worden gerealiseerd op landbouwgrond in en rondom stikstofgevoelige Natura2000-gebieden. Daarmee wordt voorgesorteerd op het</p>
--	---

¹ Lichte beheermaatregelen zoals bodemverbetering, legselbeheer en ruige mest kunnen wel aanvullend op de 10% zware beheermaatregelen worden ingezet.

	<p>mogelijk nemen van maatregelen rondom de N2000-gebieden en te verwachten opgaven uit de Natuurherstelverordening. Binnen de gebieden is het van belang dat voldoende maatregelen geclusterd worden ingezet en de clusters van voldoende omvang zijn. De inzet van de maatregelen kan worden gericht op het beperken van drukfactoren rondom de Natura 2000-gebieden. Denk bijvoorbeeld aan het beperken van de (stikstof)emissies, beperking van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of het stimuleren van hydrologisch herstel afhankelijk van het gebied.</p>
<p>Bijlage 3: Verklaring veelgebruikte termen</p>	<p>Bijlage 3: Verklaring veelgebruikte termen</p> <p><i>Groeimiddelen 2027</i> Extra middelen vanuit LVVN voor de ANLb-uitbreiding 2027 waarop Leidraad 2.0 van toepassing is.</p> <p><i>Leidraad 2.0</i> Het Rijk en de Provincies hebben gezamenlijk de Leidraad 2.0 opgesteld om nadere invulling te geven aan de Kamerbrief 'Uitwerking contourenbrief agrarisch natuurbeheer' (33576, nr.460) van 4 juli 2025 en daarmee de inzet van de aanvullende middelen voor het ANLb in 2027. In de Leidraad 2.0 wordt de prioritaire inzet in en rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en Grutto leefgebieden vertaald zodat deze kunnen landen in de provinciale Natuurbeheerplannen. Het document biedt daarmee handvatten en afwegingscriteria om onderbouwde keuzes te maken bij het opstellen van de gebiedsaanvraag voor beheerjaar 2027. Het document is verspreid naar de agrarische collectieven via het intranet van BoerenNatuur en via de provinciale contactpersoon van de agrarische collectieven.</p>